

ಪ್ರಸಕ್ತ
ಸಂ. ಸಂ. 878

೐

1988

ಸರ್ವೋತ್ತಮ

STUDENT NOTE BOOK

ಸ್ಕೂಲೆಂಟ್ ನೋಟ್ ಬುಕ್

Lekhak
ಲೇಖಕ

96 Pages ಪುಟಗಳು

Rs ರೂ 1.65

Inclusive of two end sheets
ಕೊನೆಯ ಎರಡು ಹಾಳೆ ಸೇರಿ

retail price
ಮಾರಾಟ ಬೆಲೆ

This book is made from paper
supplied by the Government
at a concessional rate

ಸರ್ಕಾರ ರಿಯಾಯಿತಿ ದರದಲ್ಲಿ
ಒದಗಿಸಲಾದ ಕಾಗದದಿಂದ
ಈ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ತಯಾರಿಸಿದೆ.

Name
ಹೆಸರು

ಸತ್ಯನಾರಾಯಣ

Class
ವರ್ಗ

ಶಾಸ್ತ್ರಿ, ಬಿ.
ಅಕ್ಷವತಿ.

Subject
ವಿಷಯ

School
ಶಾಲೆ

This book is specially produced in the public interest by
ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಹಕಾರದಿಂದ ವಿಶೇಷ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಈ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ತಯಾರಿಸಿದವರು.

MSIL

Mysore Sales International Limited
ಮೈಸೂರು ಸೇಲ್ಸ್ ಇಂಟರ್ ನ್ಯಾಷನಲ್ ಲಿಮಿಟೆಡ್

343162 २३४४
२५३५५
६०८२५२ २९.

३६१५५६ २५०५०

डॉ. वें. सत्यनारायण शास्त्री
भद्रावती

संस्कृत प्रशिक्षण वर्गः,
(द्वितीयिकः) बेंगलूरु.
[१९ एप्रिल - २८, १९८८.]

उद्धाटनम्

₹. 00 ஏதாவது

२. आतिथि आषणम् जि.एस. विवरु क्र.पां.

ಭಾರತೀಯ
ಬಣ್ಣ
ಭಾರತದಲ್ಲಿ 700 ಭಾರತೀಯರು . (1971 ರ ಒಂದನೇ ಸಂವತ್ಸರ)

ಭಾರತೀಯ ೨೧೨ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಚರಿತ್ರ ಗ್ರಂಥಮಾಲಾ (- ೧ -)

ಈ ದೇಶದ ಬುದ್ಧಿಮಾನ್ಯರಾದವರು ಸಂಸ್ಕೃತ
ಸಂಸ್ಕೃತವು ಇಂದಿನಿಂದ ಎಲ್ಲ ಭಾಷೆಗಳಿಂದ
ಇದೆ. ಓತ್ಪತ್ತಿಗಳಿಂದ ಎರಡರಲ್ಲಿ, ಪ್ರತಿಭೆ
ಒಳ್ಳೆ ಇದೆ. ಇದು ಭಗವದ್ಗೀತೆಯ ತಲಪುಟ
ಎರಡನೇ. ಈ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ದೇಶದ ಸಂಸ್ಕೃತ
ಇಂದು ಕೊನೆಗೊಂಡಿದೆ. ಪ್ರಾಪ್ತವಾಯಿತು.

ಸಂಸ್ಕೃತ ಮತಗಾಡುತ್ತಾ ಒಬ್ಬಳಿ ಬೆಲಗನೇಲಿ
ತೆಲುಗು ತರುವುದರ ಬೆಲೆಗೆ ಮಹಾಭಾರತ-
ಸ್ಮಾರಕವಾಗಿ ಈ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ
ಮುಂದುವರೆ ಸಿದ್ಧರಾಗಬೇಕು.

ಶ್ರೀಮದ್ಭಗವದ್ಗೀತೆ: ದ್ವಿತೀಯಾ ಅಧ್ಯಾಯ: ಮುಖ್ಯವಿಷಯ

ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಧಕ್ಕೆ ತಂದಂತೆ ಸಂಸ್ಕೃತವು ಸೋಲಿ
ಎಲ್ಲ ಭಾಷೆಗಳಿಗೆ ಬಳಕೆಯಾದರೂ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ
ಬಳಕೆಯಲ್ಲ. ಎಲ್ಲ ಭಾಷೆಯ ಸತ್ಯಗಳೂ
ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಬರುವಂತೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ
ಪ್ರಯತ್ನವೇ ಭುವನತ್ರಯ - ಎಂಬುದು
ಸೇರಿದ ಈ ಭವನತ್ರಯವು ನನ್ನ
ದೇಶ ಎಂದಾಗಿದೆ.

ಸಾಧನತಕ್ಕಿ ಜೀವಂತ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು
ಯಾವ ಸಂಸ್ಕೃತವು ಪಡೆಯುವಂತಾಗಲಿ.
ಇದನ್ನು ಮಾತನಾಡುವವರದೇ ಒಂದು ಗುಂಪು
ಈಗವರೂ. ಈ ಸೋಲಿನಂತೆ ಜೊತೆ
ಮಾತ್ರವೇನೂ ಇರಲಾಗುವಿರಲಿ. ಈ
ಸುರಸ್ಸು ಒಡೆಯವರೂ ಕೊಡುತ್ತಲಿ.
ನಿನ್ನ ಸಾಧನ ಪ್ರಯತ್ನಕ್ಕೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹವೇ.

०.३९

परिचयगोष्ठी
केरळ - १ + ५ = ५५

तमिळुनाडु - ४ + २४ = २८

उत्तरप्रदेश - ३ + ६ = ९

महाराष्ट्र - २ + २ = ४

कर्नाटक - १६ + २७ = ४३

आहत्य
२०२

व्यावहारिकी (त्रिविरसम्बन्धे)

सूचनाः

सौ.ति. नगराजः

०.४५

यमुक्त

कार्यस्थलक्ष्यं किं ? कार्यस्थलक्ष्यं कौलीका ? इति
वयं जानामः

सं. वि. वि. रतः वास्तव्ययवपर्यन्तं
नयामः

०.३०

रचमरोगस्य चिकित्सा द्विविधा -
तात्कालिकी, साध्वतिकी च ।

संस्कृतस्य ह्रस्वत्वस्य हानेऽप्यत्र
मेव ।
अवन्तः निदानं ज्ञातव्यम्

संस्कृतभाषायाः दैन्यस्थितेः कारणानि
कानि ? — चर्चा

व्याकरणे आग्रहः । आधुनिकशिक्षणपद्धति
संस्कृतबोधने अपर्याप्तता, तन्त्रादि विषये
स्वाभाविकतयापि काश्चित् भाषाः

इदानीं लुप्ताः । आंग्लभाषा न्यामोहः
संस्कृतभाषा वर्गीया जाता ।

मुस्लिमानां आक्रमणादि ऐतिहासिकं
कारणम् ।

प्रादेशिकभाषाणां वर्धनम् । गृहे गृहे
दृष्टौ लोपः । अत्युन्नतिः पतनं हेतुः

आंग्लानां मानस्य संस्कृतस्योपरि ।
व्याकरणस्य अनुचित प्राधान्यम्
राजाश्रयनाशः । नूतनसाहित्याभावः

ऐतिहासिकं कारणानि
भाषायां प्रीतिः अभावः
व्रतबुद्धेः नाशः

साहित्यनिर्माणे अनेकमार्गादिः

पाण्डित्यं दोषज्ञो भवेत् न तु
दोषाविष्कृता ।

राजाश्रयो नष्टः ।

संस्कृतस्य शिक्षणस्य असार्वलिकता ।
स्त्रीशूद्रादीनां अध्ययनराहित्यम्
संस्कृतज्ञानां संतुष्टभावना । स्वस्य
दायित्वं विस्मृतम् ।

परिहारोपायाः —

अपूर्वा प्रवृत्ता वर्धनीया ।

संस्कृताध्ययनेऽपि प्रत्येक पदवि-प्रशस्ति
प्रदानस्य आरम्भः ।

सरलाक्षमाध्यमस्य (चलच्छेतादिकं)
उपयोगः । व्यवहार उज्जीवनम् ।
शाकासु गृहे च अंशतः संस्कृतस्य
आधिक्यकरणम् ।

सरलाभाषा प्रयुक्तया न तु

सरलीकृता भाषा ।

प्रवृत्तिः प्रधानं कारणम् ।

४२५

अपेक्षिताः व्याकरणांशाः

४.५.१. ~~अष्टौ~~ ~~राम्यां~~ नो णः समानपदे
पुष्पाणि ~~समेव~~ तिसृष्वाम्
अट्कुप्वाङ्कुम्भयवायेऽपि ।

अट् कुप् आन
{ अङ्कुत्तन्तुल्लोको हयचर
कखगघड, पक्वभम्भ
आ
न

रामनाम - अखण्डपदे (व
(नतु समस्तम्)

रामायणम् - एकपदे किन्तु न
अखण्डपदम्
पुष्पेण ।

अष्टौ पूर्वपदान्संज्ञायामगः ।

रङ्गुल्लोदर, लोचनं रङ्गुल्लोदर
(चरन् रङ्गुल्लोदर) रङ्गुल्लोदर रङ्गुल्लोदर
रङ्गुल्लोदरः

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय (30)

५.३०.
पमरक
१२
१३
१४
१५
१६
१७
१८
१९
२०
२१
२२
२३
२४
२५
२६
२७
२८
२९
३०
३१
३२
३३
३४
३५
३६
३७
३८
३९
४०
४१
४२
४३
४४
४५
४६
४७
४८
४९
५०
५१
५२
५३
५४
५५
५६
५७
५८
५९
६०
६१
६२
६३
६४
६५
६६
६७
६८
६९
७०
७१
७२
७३
७४
७५
७६
७७
७८
७९
८०
८१
८२
८३
८४
८५
८६
८७
८८
८९
९०
९१
९२
९३
९४
९५
९६
९७
९८
९९
१००

सं. सम्भाषण प्रगत शिविरम् I

गीतम् - चिरनवीना संस्कृता एषा
परिचयः - नाम, स्थानं, उद्योगः, अभिसाधितः, संस्कृत-
ज्ञानम् । [प्रत्येकस्य परिचयः]
अन्योन्य परिचयः - छात्राणाम् ।
घटनावर्णनम् ।
यदि अहं — (प्रधानमन्त्री) भवामि!
निरन्तर भाषणम् ।

उत्तमं पाठः । उत्तमं पुरस्तकम् ।
उत्तमा पत्रिका । उत्तमं पुस्तकम् ।
उत्तमं (उत्तम) पुस्तकम् ।
सुन्दर । करणीय । पठनीय ।
पाठः पठनीयः ।

अहं निद्रा करणीया । उदयः
निरासः

मया स्वः ..... करणीयः, दृष्टः, ...
निरासः, निद्रा, स्वः, करणीयः, दृष्टः, ...

..... तस्य आरुणीत परंतु .... ।
उदयः, निद्रा, स्वः, करणीयः, दृष्टः, ...

~~अविष्याति~~

..... तस्य अविष्याति, अतः ...
उदयः, निद्रा, स्वः, करणीयः, दृष्टः, ...

[... तस्य आस्मि } ...
आस्मि]

गीतम् — चिरनवीना ..

पाठाः पठनीयः ..
पुस्तकानि पठनीयः ..
उदयः, निद्रा, स्वः, करणीयः, दृष्टः, ...

अस्माभिः पाठः पठनीयाः

अवाञ्छितः, अवनीभिः, सर्वः, जालकाः
उदयः, निद्रा, स्वः, करणीयः, दृष्टः, ...

मया००० जीय आसन

दिल्ली का कलेक्टर

रव: मया००० जीय गविष्यनि
दिल्ली का कलेक्टर

हयः - ० जीय आसीत

२०-५-१९८८ संस्कृत भाषा या
कथा वक्तव्यम् । २०३३ २०३३ २०३३

२०३३: स्वातन्त्र्य कदा आगतम्
२०३३ २०३३ २०३३ २०३३ २०३३

... तामे दिनांके ।

कदा = कारिगेन दिनांके ।

तामे दिनांके २०३३ २०३३ २०३३

१९८० २०३३ २०३३ २०३३

२०३३ २०३३ २०३३ २०३३

२०३३ २०३३ २०३३

२० दि

१००० गोष्ठीस्वीकरणम्यासः (शिक्षार्थिभिः)

१०००

मञ्जु

व्याकरणम्

क्रियापदानां । गणविभागः (गणपाठः)

२२००

शोभिना

परनोत्तरसिद्धता.

२.३०
यमुक

संस्कृतप्रचारः - तप इव ।
 'अहं' स्थाने 'वयं' इति
 कार्यकर्ता चिन्तयन्तु ।
 आभूती कथा । नागो राम इव ।
 संस्कृतसम्भाषणं नाम गान्धेय -
 चरक इव । ध्यानात् निर्विशान्तिः ।
 समग्रं भारते अस्माकं जनगणानां
 संस्कृतज्ञः संस्कृतानामिह इत्येव ।

Much is expected of those for whom
 much is given - Bible.

दुनिया दुकेगा दुकानेवाला चाहिए ।
 - Gurumanak
 Wait till I create people (in Brazil
 where ample natural resources
 but stupid people)

४.००
चमूके

शिविरानन्तरं अनुवर्तनम् ।

एकवारं निर्मितं उद्दे उल्साहमयं वा-
वरणं कथां प्रवर्तनीयं, अनुवर्तनीयम्
समस्याः काः ? संख्याया हासः - अनु-
वर्तन समये - किमर्थं भवति ?

शिविरानन्तरं शिक्षणम् - श्वः
(भाषाशिक्षणं दृष्ट्या)

५.३०
चमूके

गोला - मुनिवरविकसित...

प्रगतसंभाषणशिविरः - II

दिनपत्रिकायामागतो विचारः ।
ध्यातव्यः उत्तमः ।

सप्त ककाराः । 'किं किं' प्रयोगः ।
'कालि कलि' प्रयोगः । 'कदा कदा' प्रयोगः ।
'काल-काल' । कथं कथं ।

'चित्' - किंचित्, कदाचित्, कुतश्चित्
चित्, कुतश्चित्

चय - किंचय...

कश्चित्-काचित्! के-रचित्-कया-
कारि-मश्चित्! (How many, कति)

कारिगे स्थित ।

कियानु भारः
~~कियानु~~ कियानु
कियानु प्रकाशः ।

How many कानि
How much कियानु
How long कियानु
कियानु

मूल्यं कियत् ।

क्रियान्, कानि, क्रियन्ती - उपयुज्य प्रश्नानि
क्रियान् - क्रियन्ती - क्रियत्
(भवान् - भवन्ती -)

शब्दार्थानि लिखानि पद्यः ।

— हारः । — डालः । — कारः ।

—कारः—दशः—मानः—क्रमः

—चारः। —नयः। —वशः।

— आहः । — मागः । — वादः ।

इकारान्त पुल्लिङ्ग, स्त्रीलिङ्ग, वाच्यः।

ईकारान्त स्त्रीलिङ्ग शब्दाः ।

शीताम्न - मुनिवरविकासिता...

कृष्ण प्रसाद :- वंदना

[illegible]

(பெருமைய) மதுரை, மதுரை காஞ்சி (பெருமைய)

सहस्रान्त प्रयोगः ।

— κ_5 500, 3000 —

કાવ્યને જાણી શકે તેવા જણને કવિ-કવિ
અર્થે, એકાદા એકાદા અર્થે
("કો" એકાદા જાણી શકે તેવા જણને)

પાઠિતવાનું — પાઠિતઃ }
પાઠિતવતી — પાઠિતા }

કવિ-કવિ — પાઠિતમ્

અર્થે અર્થે પાઠઃ પાઠિતઃ
ગીતા પાઠિતા, ધનં દામ્ ૨૭/૨

અર્થે અર્થે અર્થે

પાઠઃ પાઠિતઃ — પાઠાઃ પાઠિતાઃ
ગીતં ગીતમ્ — ગીતાનિ ગીતાનિ ।

અર્થે અર્થે અર્થે અર્થે
અર્થે અર્થે અર્થે અર્થે

તેન પત્રિકા પાઠિતા — તેનં પત્રિકા પાઠિતા ।

સર્વલક્ષ્ય મનુષ્ય સર્વલક્ષ્ય
 લેના — પાઠઃ પાઠિતાઃ
 સર્વલક્ષ્ય મનુષ્ય સર્વલક્ષ્ય

સર્વલક્ષ્ય મનુષ્ય સર્વલક્ષ્ય
 સર્વલક્ષ્ય મનુષ્ય સર્વલક્ષ્ય

મયા ઉત્તમં ચોજનં સ્વાદિતામિ
 મયા ઉત્તમાની ચોજનાની સ્વાદિતામિ

મંવના — કાલમ
 મંવન્તિઃ — કાલાનિ

ઉત્તર (ઉત્તર કુળાનિ) એ
 ઉત્તર કુળાનિ

પ્રીડા — ① આગિનયેન શબ્દ
 આદાનમ

② નિરન્તર વાક્યો કથનોના
 વાક્ય રચનમ

२१दि

१.०० संस्कृतभाषणाभ्यासः ।
 अभट्टा (१) विष्णु ना. भट्टः (क्रीडात्मकपराशरौपः)
 (२) (संन्यायिकर्तृणां गोष्ठी)

१०.२५ व्याकरणपाठः ।
 'नस्य पात्वम्'
 प्रमुखेण - प्रमुखेन ।
 सरवण्ड पदमिदम् । इतः प्रमुखेन ।
 प्रातिपदिकानां तु विभक्तिषु च ।
 प्रमुखेन, प्रमुखेण । दोर्भागेन, दोर्भागेण

ब्रीहिवापी - ब्रीहिवापिनौ, ब्रीहिवापिणौ
 पदम्

सरवण्डम्
 रपाभ्यां नो -
 अट्कुप्वा -

सरवण्डम्
 पूर्वपदान्संज्ञाया -
 छ. रामायणम्

प्रातिपदिके -
 छ. ब्रीहिवापिणौ

आदर्शः

वाभावकरणयोः

दूरीरपाणम्, दूरीरपानम्
सुरापाणम्, सुरापानम्

आदर्शः

उपसर्गद्विसमासेऽपि प्रोपदेशः

पाठ - नमानि (नमिच्छन्ति)

~~प्रीति~~ परिणमानि प्रणमानि

प्रीति नयानि (नमिच्छन्ति)

परिणयानि

नटानि
नयानि
नमानि
नशयानि
निन्दयानि
नयानि
नौति
नुदयानि

नटानि, नयानि, नमानि, नशयानि

निन्दयानि, नयानि, नौति, नुदयानि

नटानि, नयानि, नमानि, नशयानि, निन्दयानि, नयानि, नौति, नुदयानि

आदर्शः

पदकारणम् (न)

विसर्गसन्धिः ।

मालोडारि
मालोडारि

{ अतोरोरुपु ...
हृदि यः

अतोडारि हृदि

राम इच्छति
 बाला वच्छन्ति
 बालस्तनू
 बालः करोति
 हरिरत्न

२.२५ शिबिरानन्तरं शिक्षणम् — मा. पा.
 शिक्षण दृष्ट्या उपायाः शिबिरं विहाय

शिबिरानन्तरं एकदिनस्य वर्गः।
 अन्यान्यशिबिरेषु आगतानां एकल
 समावेशः। मासे एकदिनाभिती प्रयोगः।
 दिना अध्यापकाः नियुक्तव्याः।
 मौखिकाः अभ्यासाः। छात्रसंगमरीत्या
 स्यादधिकम्।

एकमासस्य वर्गः प्रतिदिन एकघण्टा
 पर्यन्तम्। *Examination*
 श्रीषम विरामे, दसरा विरामे।
 संस्कृतस्य बालशिबिरम्।

मौखिक अभ्यासः - परिवर्तन
द्वारा - लिङ्ग, वचन, काल, प्रयोग,
अर्थ, पुरुष, लकार, वाक्यान्तां

परिवर्तनैः मौखिक अभ्यासं
लिङ्गः कृत परिवर्तनम्
तन्त्रः उल्लोचन परिवर्तनम्

Sentence bank रूपः संज्ञासंज्ञा
विशेषः अवयवः अवयवः अवयवः ।

उत्तरः Substitution विवेचनः

करणीयं कार्यं विस्मयम्
केन स्वीयं पुरस्कारं विस्मयम्,
सः मम पुरस्कारं चोरितवान्
चः कार्यकर्मः विवेचनम्

विशेषः अवयवः अवयवः अवयवः
विशेषः अवयवः अवयवः अवयवः
विशेषः अवयवः अवयवः अवयवः

२.३०
सोनिनी

संस्कृत शैलीः।

अनन्तस्वरपाशिता इन्द्रेण प्रहययसहित
कुलाभाषा। वल्मीकिः व्यासः-कालिदासः
श.ड.राचार्यः वेङ्कटदेशिकाः भोज
-प्रीहर्षः अनन्तभट्टः - एतेषां
काव्यपद्धतीनां उदाहरणानि व्याहृतानि।

४.००

श्री N.T. श्रीगिजान अटयंगार्यः।

एषः, एषा इति शब्दो आंग्लायाम् नास्ति
प्रसिद्धत्वेन केवलं न महत्त्वम्।

But - पुट किंतु But बट

उच्चारणस्य भेदस्य कारणं नास्ति।

भाषणं (संस्कृते) दुष्कारं इति कथ्यते
किंतु प्रयुक्तं न कदाः।

आंग्लभाषापेक्षया कतिपयान् समयः
संस्कृतभाषणं दीयते।

भाजोरः उपोदितं प्राप्नोति ।
जन्मप्रप्नोति योनास्ति नित्यं दुःखं
पिबति (यः) भाजोरः

प्रत्यक्षः स्वकृतं कर्तव्यः ।
(यदा नृहिणी अजागरुका प्रविशति
तदैव प्रविशति भाजोरः)
यौदे शुद्धा भाषा प्रयुज्यते ।

हनुमान् रामकृष्णौ संस्कृते वदति ।

उद्भाषां च विष्महे च गानं गायन्ति गदिगाः
परस्परं प्रशंसन्ति अहो रूपमहो धनमिन्द्रः
~~धनमिन्द्रः~~ — शब्दविवरणं नास्ति भित्तु
हतिरुद्भावरण — हलम ।

Lotus पद्मः — पद्मः

संकोचनं (भावदानम्) — संस्कृते
गद्यां, शीघ्रः ।

(Thou dost see the world as it is)
 You do not see the world as it is (as it is)
 He do not see the world as it is.
 मेव गोलान्तायाः स हि जगत्स्य स-
 २३००००, २३००००, २३००००

३०.
 यमुका

संस्कृत सम्भाषण प्रगतशिविरः III

गीतम् - चिरनवीना संरचना एषा।

शब्दानां लिङ्गनिर्णयः।

ध्यातैः निरन्तरं शब्दानां व्याहृतिः।
 एकैकेन।

उक्तानां वाक्यानां प्रश्नः करणीयः।
 - कति, कियत्, कियती, कियत् शब्दानां
 उपयोगार्थम्।

आवश्यकम् - आवश्यकता आवश्यकः
 समये। (निद्रासमये)
 (While doing -) आगमनसमये, गोजनस-

गमनस, प्रयाणस,

विद्यार्थी

शब्दसमूहः कीयते । संयुज्य
वाक्यसरणिः संप्रकरणेया ।
अथा, - राशिः, बालकहलक, अन्वेषणं
पाकशाला, माजालः
आवतानां जागानि रमारणियाणि ।
कुरुरः, वाक्ताः (हलक), पाणिः ।
गुणः ।

एकारय शब्दस्य स्वर्गविगतीनां
रूपाणि । तस्य शब्दस्य रूपाणि
द्वानिः उक्तान्य शब्दानां
निर्याजनात् । (हलकप्रत्यय)

अथ शब्दस्य स्वर्गविगतीनां
रूपाणि । तस्य शब्दस्य रूपाणि

रामो राजगणिः - कुरुरः
अथ शब्दस्य स्वर्गविगतीनां

पठित पाठ --- ~~ये अथर्व वेद २५५ अक्षर~~
~~हस्त २५५ अक्षर २५५ अक्षर~~

मुत्त.....!

याः कोपि — याकापि — याकिमपि ।
~~नृप २५५ अक्षर २५५ अक्षर~~

यंकमपि — यांकामपि — यात्किमपि ।
~~नृप २५५ अक्षर २५५ अक्षर~~

येन केनापि — ययाकयापि — येन केनापि ।
~~नृप २५५ अक्षर २५५ अक्षर~~

यस्य कस्यापि — रास्या कस्या अपि ।
~~नृप २५५ अक्षर २५५ अक्षर~~

यारमेन् कारमेन्नापि । यार्यां कार्यामापि ।
~~नृप २५५ अक्षर २५५ अक्षर~~

स्वप्नकथनम् । (छात्रैः)

छात्राणां गण द्वयं कृत्वा अन्योन्या
 -लापः ।

गीतम् — संस्कृतोऽन संग्राहपांशुरः

सुसुखिष्य संवादः। (छात्रयोः)
(विशिष्ट सन्निवेशे)

Bras Stand Inquiry
Doctor in a Medical camp
Education Minister
Interview with

'इति' शब्दस्य प्रयोगः।
'इति' विस्मृतवान् (वत्) प्रयोगः।
'इति' अहं शान्तिमिच्छामि ' प्रयोगः।
शान्तिमिच्छामि यत्... प्रयोगः।

कंकलं नास्ति ॥ २३ ॥
कंकलं नास्ति

... यत्... - प्रयोगः।
... अतः... - प्रयोगः।
... यत्... - प्रयोगः।
स्यात् - प्रयोगः।

किं स्यात्, कस्य स्यात्, कुत स्यात् ।
 भूवेत्, पठेत्, लिखेत् ... प्रयोगाः ।
 पठेय, गच्छेय, परयेय ... प्रयोगाः ।
 गच्छेयुः, कुर्युः ... प्रयोगाः ।

गच्छेम, परयेम ... प्रयोगाः ।

क्रीडा । उक्ता उक्ता संख्या

① संस्कृते लिखनीया ।

② लिखितां संख्यां
 संस्कृते पठेयुः ।

Teaching English through English ← (ELBS pubn)

222 Guide to pattern and 25000
 usage in English

800

ಪದ್ಯ ಪದ್ಯ

2000

- 1) 2011-12-01 31-12-12 (Q.T.) 31-12-12/3
 (2000 ವರ್ಷದ ಪದ್ಯ)
- 2) 2011-12-01 31-12-12 (Q.T.) 31-12-12/3
 (100 ವರ್ಷದ ಪದ್ಯ)
- 3) 2011-12-01 31-12-12 (Q.T.) 31-12-12/3
 structural (L) and bilingual English
 (50 ವರ್ಷದ ಪದ್ಯ)
- 4) 2011-12-01 31-12-12 (Q.T.) 31-12-12/3
 (25 ವರ್ಷದ ಪದ್ಯ)
- 5) 2011-12-01 31-12-12 (Q.T.) 31-12-12/3
 (10 ವರ್ಷದ ಪದ್ಯ)

What ails Sst Teaching today

२०.०० Formal Education - Sanskrit Teaching - Agency conducting different ~~Exams~~ Sst. Exams.

Types ~~संस्कृत भाषणं पठनं लेखनं~~ Absent. समग्र शिक्षणं व्याकरण केन्द्रितम्।

संस्कृत शिक्षण (एच) English में ही होगा। (एच) न होगा।
इसलिए ~~संस्कृत शिक्षण~~ ~~नहीं होगा~~।
का ~~संस्कृत शिक्षण~~ ~~नहीं होगा~~।

A Break through, needed.

संस्कृत शिक्षण नूतन पद्धतियाः
आविष्कारः उत्साहित करणीयः।

प्रत्येकन कार्यकर्ता स्वकीये विद्यार्थे इमं
प्रयोगं कृत्वा पठ्यपुस्तकनिर्माणसमितेः
(संस्कृतानां वा) पुस्तकः प्रात्यक्षिकरणीयः।
Seeing is believing.

೨೨. ೨೪ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ನೆಲೆ ಸಾಧಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು -

ನ. ಕೃಷ್ಣಯ್ಯ: ಈ ಕೆಳಕಂಡ (ಪೀಠಿಕೆ, ಪರಿಚಯ,
ಹೆಸರು, ಲೇಖನಗಳು, ೨೩ನೇ ಅಧ್ಯಾಯ
ಮೊದಲನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ, ೨೪ನೇ ಅಧ್ಯಾಯ)

ಪೀಠಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿದಂತೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ
ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಕುರಿತು.

ಸಿದ್ಧಾಂತದಂತೆ, ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಅರ್ಥವು -
ವ್ಯಾಪಾರ, ಕೃಷಿ, ಮರಣ, ೨೩ನೇ ಅಧ್ಯಾಯ
ಪೀಠಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಅರ್ಥವನ್ನು -

Men, Machinery, Money
Men - ಅಂದರೆ, ಮನುಷ್ಯರು. We
want Men with Capital M -

Swamy Vivekananda. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ
ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಕುರಿತು.

ಈ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಅರ್ಥವನ್ನು
ಕೊಡುವುದರಲ್ಲಿ ನಾನು ಸಾಕಷ್ಟು ಸಮಯ
ಕಳೆದಿದ್ದೇನೆ. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಅರ್ಥವನ್ನು
ಕೊಡುವುದರಲ್ಲಿ ನಾನು ಸಾಕಷ್ಟು ಸಮಯ
ಕಳೆದಿದ್ದೇನೆ. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಅರ್ಥವನ್ನು
ಕೊಡುವುದರಲ್ಲಿ ನಾನು ಸಾಕಷ್ಟು ಸಮಯ
ಕಳೆದಿದ್ದೇನೆ.

ಕೊಂಬು ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಕಲ್ಪಿಸಿ ಇದ್ದಂತೆ
 ತೋರುತ್ತದೆ. Computer ಸಿ ಬಾಕಿ ಸಾರ
 300 ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕರಿಸಿದ feed
 ಮಾಡಲು ಮುಂದಿನ ಹಂತವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿ
 ಮುಂದು 10 ಲಕ್ಷಕ್ಕೆ ಸಂಸ್ಕರಿಸುವ
 ಬೇರೊಂದಿದೆ. ಈಗಿನ 6 ದೇಶಗಳಾದ
 ಈಗಿನ 6 ದೇಶಗಳಾದ ಈಗಿನ 6 ದೇಶಗಳಾದ
 ನವೆ ಸಿಪ್ಪೆಗಳು. ಸಾರ ಎಂತಹ ಸಂಗಾತಿ
 ಕಲ್ಪಿಸಿ ಕಲ್ಪಿಸಿ ಬೇರೊಂದಿದೆ? ಮಂತ್ರಗಳಿಂದ
 ಉದ್ಭವವಾಗಿರುವ ಈಗಿನ ಸಂಸ್ಕರಣೆ
 ತೋರುತ್ತದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಮುಂದೆ
 ಕಲ್ಪಿಸಿ ಕಲ್ಪಿಸಿ ಬೇರೊಂದಿದೆ. ಎಂತಹ
 ಸಂಗಾತಿ ಸಂಗಾತಿ ಸಂಗಾತಿ ಸಂಗಾತಿ,
 ಕಲ್ಪಿಸಿ ಕಲ್ಪಿಸಿ ಬೇರೊಂದಿದೆ.

ಸಹನೆ, ಆಸೆ, ದೃಢ ಸಂಕಲ್ಪ, ಬಹು ಪ್ರಯತ್ನ,
 ದೈನಂದಿನ ದುಡಿಮೆ, ನಿಷ್ಠೆ, ಸಿದ್ಧತೆ,
 ಕಡಿತಿ, ಮುನ್ನಡೆ, ಸರಪಳಿ, ಇವೆಲ್ಲ
 ಇವನ್ನೂ ಸೇರಿಸಿ ಕಲ್ಪಿಸಿದೆ. ಈಗ ಇವೆಲ್ಲ
 ದುಡಿಸುತ್ತಾ ಇದೆ - ಸಂಸ್ಕರಣೆ ಕಲ್ಪಿಸಿದೆ.

[illegible]

உயர்வு இயக்குநர் அலுவலகம்

ಇಂದಿನ ದಿನಕ್ಕಿಂತ ೨-೩ನೇ ಬಾರಿ. ಆದ್ದರಿಂದ
ಈಗಿನ ದಿನದಲ್ಲಿ ಅಂದೇಗೆ ಅಂತೆಯೇ ಮೊರೆ
ಕೊಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಇಂದು ಕೊಡುತ್ತಿದೆ.
ತನ್ನ, ಎಷ್ಟೋ, ಮಗ (ಈಗ ತನ್ನ
ಮಗ) ದಕ್ಕೆ ತನ್ನನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡು.
ಇಂದ ತನ್ನ ಮಗನನ್ನು ಮಗನಿಗೆ ಮಗನಿಗೆ
ಮಗ ಆದ್ದರಿಂದ. ಮಗನಿಗೆ ಸುಸ್ಥಿತವಾಗಿ
ಮಗನನ್ನು ಮಾಡು Fashion ಆದರೆ.
ಆದ್ದರಿಂದ ಇಂದು ಮಗನನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದೆ.

(3) ನಾನು ಎಷ್ಟೋ, ಮಗನಿಗೆ ಸುಸ್ಥಿತವಾಗಿ
ಮಗನನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡು ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ
ನಿರಂತರ ಇಂತಿದೆ, ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದು.
ಹೀಗಾಗಿ ದಿನಕ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಡು, ಇದನ್ನು
ಸುಸ್ಥಿತವಾಗಿ ಲೆಕ್ಕಿಸುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದು, ಮಗನಿಗೆ
ಮಗ ಸುಸ್ಥಿತವಾಗಿ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದು ಮಗನಿಗೆ
ಸುಸ್ಥಿತವಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತಿದ್ದು, ಇಂತಿದೆ.
ಮಗನಿಗೆ ಸುಸ್ಥಿತವಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತಿದ್ದು, ಇಂತಿದೆ.
ಮಗನಿಗೆ ಸುಸ್ಥಿತವಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತಿದ್ದು, ಇಂತಿದೆ.
ಮಗನಿಗೆ ಸುಸ್ಥಿತವಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತಿದ್ದು, ಇಂತಿದೆ.

સમ્યક્ સંસ્કારો વાળું હોય તો જીવન
 સમ્યક્ હોય છે એટલે (સમ્યક્ હોય છે)

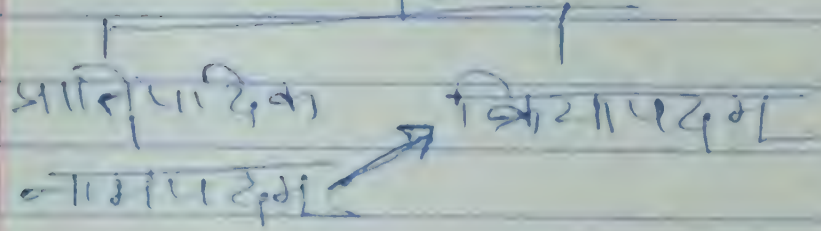
જો સમ્યક્ હોય તો જીવન સમ્યક્ હોય
 જો સમ્યક્ હોય તો જીવન સમ્યક્ હોય
 જો સમ્યક્ હોય તો જીવન સમ્યક્ હોય

જો સમ્યક્ હોય તો જીવન સમ્યક્ હોય
 One's Greatness lies not in never
 failing but in the

સમ્યક્ સંસ્કારો વાળું હોય તો જીવન
 સમ્યક્ હોય છે એટલે (સમ્યક્ હોય છે)

૨૩૦
 સોદિના

ગાંધીજીના પાંચ
 ધાર્મિક

ॐ नमः

आत्मनिहिते ।

(आत्मः अर्थः एतेनैव शब्देन बोधनीयः)

ॐ नमः कर्मणि द्वितीया ।

कुहं कुहं कुहं कुहं

कुहं पाय

पय, प्रच्छ, सु, नी

माम्

ॐ नमः
(१)

अकारित

(२)

प्रेरण

(३)

उपपद

P.T.O.

(३) कालं शौकं नयाति
(कुहं कुहं कुहं कुहं)

ॐ नमः

(३) भीमः रामं गमयाति

गत्यर्थकाः, बुद्ध्यर्थकाः, भूषणार्थकाः,
अकार्मकाश्च (धातवः) - एतेषां धातूनां
प्रयोगे प्रेरणायाः पूर्व कर्ता प्रेरणानन्तर
कर्म भवति ।

Ex. शतवः स्वर्गं गच्छन्ति ।

शतान् स्वर्गं गमयाति ।

Ex. शिष्यः वेदार्थं वेत्ति।
(गुरुः) शिष्यं वेदार्थं वेदयति।

Ex. बालकाः मोदकां आश्नन्ति।
(माता) बालं कान् मोदकं आश्नायति।

④ उपपद कर्म

आधि + शीङ्, स्था, असृजिस्
क्रियापदानां कर्माणि
विना, अन्तरेण, विहाय - इत्यादि-
नां प्रयोगो यः।

Ex. बालः शालां गच्छति।
बालेन शाला गम्यते।

प्रत्ययाः

सुप्	तिङ्	कृत्	समासान्त
------	------	------	----------

४.००
यमुकु शिविरमागतानां कुले प्रगता शिक्षणं कथं ?
तत्तन्मन्त्रि किं किं योजयितुं शक्यते ?
संस्कृतविषय आशादायकमविषयश्चित्तानां
यातव्यं विद्यार्थिनाम् । क
प्रचारयुगः ।

(Ad language) ...
...
Salesmanship. Sell the idea.
Institution ... movement
...

५.३०
यमुकु संस्कृतसंभाषणप्रगताशिविरः IV
अद्य कः विशेषः । [छात्रैः कथनम्]

गच्छेत् (विद्यार्थी) पठेत् ...
गच्छेत्कुः ... न कुर्वेत्कुः
न द्युः तिष्ठेत्कुः उपविशेत्कुः

कुयाँ — कुयाम ।
 कदाये विक्रमवागमनरय प्रात्याक्षिका ।
 दा-दा-दा-दा । यत्-यत् ।
 दा-दा । यत्-यत् । यत्-यत् ।
 कार्य करानि — कार्य कुतम् ।
 कार्य कुतम् । कुतम् — कुतम् ।

सूचनां देतवती — सूचना देता ।
 उ २३४५६

आगत्य गतावती — आगत्य गताम् ।
 माता, पिता ...
 मातुः, पितुः ...
 मातर, पितर ...
 माते, पिता (मातुः कुतम्) ...
 यावत्-तावत् (यत्-यत्) ...
 यावत्-तावत् । यावती-तावती ।
 यावत्-तावत् । (यत्-यत्) ...
 यावत्-तावत् । यावती-तावती ।
 यावत्-तावत् । (यत्-यत्) ...
 यावत्-तावत् ।

सूचना देतवती

ગાવા - આગાન્ય । રુવીજાન્ય ।
 આનોય । સંપ્રેષ સંપ્રેષ
 પ્રાવેશ । સંપ્રેષ ।
 સંપ્રેષ સંપ્રેષ સંપ્રેષ
 સંપ્રેષ સંપ્રેષ સંપ્રેષ

ગાવા - ગાવાની, આગાવાની

પ્રાવેશ - પ્રાવેશની

કાવન - કાવનની

સંપ્રેષ સંપ્રેષ સંપ્રેષ
 સંપ્રેષ સંપ્રેષ સંપ્રેષ
 સંપ્રેષ સંપ્રેષ સંપ્રેષ

- સંપ્રેષ સંપ્રેષ સંપ્રેષ
 સંપ્રેષ સંપ્રેષ સંપ્રેષ
 સંપ્રેષ સંપ્રેષ સંપ્રેષ
 સંપ્રેષ સંપ્રેષ સંપ્રેષ

સંપ્રેષ સંપ્રેષ સંપ્રેષ
 સંપ્રેષ સંપ્રેષ સંપ્રેષ

ગાવા આસ
 સંપ્રેષ સંપ્રેષ

२३

१.००
प्रश्न

प्रगतसंभाषणशितिरस्य विमर्शः।

विवरणम् — ह्यः किं किं कृतम्।
 स्वः किं करिष्याति।
 सम्भाषणात्पूर्व किं करोति स्म
 अत्यन्त आनन्ददायक —
 विश्रामदिनानि
 वृत्तः उद्योगस्य विवरणम्
 (अन्यां) वृत्तिं इच्छति वा?
 विमर्शम्।

देशस्य आचारः, सम्प्रदायः
 भवता ग्रामस्य वैशिष्ट्यम्।
 जीवनस्य अविस्मरणीया दृश्य
 दृष्टः असाधारणः पुरुषः।

Narration

वर्णनम्

यत्नयित्तस्य,
 नाटकस्य, टि. वि. कथा
 कथायाः वर्णनम्
 अनुभूताकुतूहलकारिणे
 कथा

circulation - 02118711581

स्वयं २२ वी-१८
confession

संविग्न परिस्थिति: Embarrassing situation

தமிழக வரலாறு Tell me When
(காலம், இடம், காரணம், போன்றவை)

21-18 12-12-17
Favourite Sports, Hobby
Party,

உதவி அமைச்சர் உத்தரவு

आदर्श : आदर्श भारत देश
मम भावों पति को हरे भवन
Ideal home

cycle type puncture 2019
2022 2023 2024 2025 2026

20.00
मंत्रद्वयः

व्याकरण पाठः।

विसर्गसन्धिः

① उच्चम	बालो हसति, बालोऽसि
② लोपः	{ राम इच्छति, बाला अन्त बाला वाच्छांति,
③ सकारः	बालः स्नात
④ विसर्गः	बालः कारोति
⑤ रेफः	हरिरत्न

विसर्जनीयस्य

① अतः हारी चोच्चम।	
② अदातोः आशि लोपः अतः अति च।	
③ अचः ~~इच्छ~~ सः स्वारि कारवपकेन विसर्गः।	
⑤ इचोऽशि रकारः।	④

संक्षेपः ~~व्युत्पत्ति~~ व्युत्पत्तिः ३ एवम्
एवम् व्युत्पत्तिः ३ एवम् व्युत्पत्तिः
व्युत्पत्तिः

(સરનામું ચૂકવવાની રીત લખો)
અમારા વિચાર:

432 - 43211

कुर्वन् - कुर्वती

తెలుగు వ్యవస్థాపకం.

1, 4, 6, 10th term of A.P. is 1, 4, 6, 10

कुमांगमः २००३ - २००४

6. $\frac{1}{x^2} = x^{-2}$ $\frac{d}{dx} x^{-2} = -2x^{-3} = -\frac{2}{x^3}$

लिश्वती - लिश्वती : $\frac{VI}{VI}$ २५५६६

೬೩ ಕೂಡ ಹದಿನೈದು ಸಾವಿರ ಕೊಡು ವುದು
೨೩೦೦ ರೂಪಾಯಿ ನಾಲ್ಕು ಸಾವಿರವಾಗಿರುತ್ತದೆ

॥ नमो भगवते ॥ (१५) उपाचारान्तरा इति ॥

95 १५५०॥ २५५०॥

सांती - सांजी, पानी - पान्जी

6.30.21 ॥ ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥

ਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਸ਼ਬਦ

शत
कर्म
भविष्यति कृदन्तो स्त्रीलिङ्ग शब्दे
सर्वत्र नुमावामः। शण विभागा, वापेक्षित
कर्मकर्मः कर्मकर्मकर्म
कुर्वन् - कुर्वती ०० ७ कारिष्यन्ती

००११
२६) कारयन् - कारयन्ती
कर्मकर्मकर्मः कर्मकर्मकर्मकर्म - कर्म सुखानः
कर्मकर्मकर्म कर्मकर्मकर्मकर्म - कर्म सुखानः
वन्दमानः I
ननुमानः VI
अयमानः IV
चोरयमानः II
येषु गणेषु कुप्राविष्टानां नुमा-
वामः प्रोक्तः ते शान्तप्रयये
मुग्लकर्मकर्मकर्म (1, 4, 6, 10 कर्मकर्मकर्म)
मुवावामः)

३३ जेकायल हल्लु कुडल्ले
२३. वन्दमानः - वन्दियमाणः

३४ हल्लु कुडल्ले जल्लु

मुमागामः १ जल्लु
२ हल्लु ३ ४

कुवाणः ५ ६ ७ ८ ९ १० ११ १२ १३ १४ १५ १६ १७ १८ १९ २० २१ २२ २३ २४ २५ २६ २७ २८ २९ ३० ३१ ३२ ३३ ३४ ३५ ३६ ३७ ३८ ३९ ४० ४१ ४२ ४३ ४४ ४५ ४६ ४७ ४८ ४९ ५० ५१ ५२ ५३ ५४ ५५ ५६ ५७ ५८ ५९ ६० ६१ ६२ ६३ ६४ ६५ ६६ ६७ ६८ ६९ ७० ७१ ७२ ७३ ७४ ७५ ७६ ७७ ७८ ७९ ८० ८१ ८२ ८३ ८४ ८५ ८६ ८७ ८८ ८९ ९० ९१ ९२ ९३ ९४ ९५ ९६ ९७ ९८ ९९ १००

२३ २४ २५ २६ २७ २८ २९ ३० ३१ ३२ ३३ ३४ ३५ ३६ ३७ ३८ ३९ ४० ४१ ४२ ४३ ४४ ४५ ४६ ४७ ४८ ४९ ५० ५१ ५२ ५३ ५४ ५५ ५६ ५७ ५८ ५९ ६० ६१ ६२ ६३ ६४ ६५ ६६ ६७ ६८ ६९ ७० ७१ ७२ ७३ ७४ ७५ ७६ ७७ ७८ ७९ ८० ८१ ८२ ८३ ८४ ८५ ८६ ८७ ८८ ८९ ९० ९१ ९२ ९३ ९४ ९५ ९६ ९७ ९८ ९९ १००

कारयमाणः (३३ कुवाणः)

हल्लु कुडल्ले जल्लु

मुमागामः हल्लु

क्रियमाणः

रामः श्लोकं पठितवान् ।
रामेण श्लोकः पठितः ।

बालः ग्रामं गतवान् ।
बालेन ग्रामः गतः ।

क० उ० ~~बालेन ग्रामः~~ बालः ग्रामं गतः ।
क० उ० क० उ० ग० उ० ।

सः जातवान् । सतेन जातः । सः जातः ।

क० उ० क० उ० क० उ० क० उ० ।

क० उ० क० उ० क० उ० क० उ० ।

क० उ० क० उ० क० उ० क० उ० ।

क० उ० क० उ० क० उ० क० उ० ।

क० उ० क० उ० क० उ० ।

बालः ग्रामं गतः क० उ० क० उ० क० उ० ।
सः जातः क० उ० क० उ० क० उ० ।

मया गन्तव्यः।

हृदयम्
उक्तं कर्म
लक्ष्मः।

ननु कर्मफलं हि त्वत्तुल्यं हि
कर्मणः मम गन्तव्यः।

मया करणीयम्, मम करणीयम्
तस्य अरण्यं गन्तव्यम्।
तेन अरण्यं गन्तव्यम्।

२३०. संस्कृतप्रचारं प्रवृत्तानां कार्यकर्तृणां
संस्थाः स्थितानां धारणाः इत्यादि।

I भाषाविषये अस्माकं (विशेष्य)
धारणा का?

II अन्येषां (विन्यासः) संस्कृत
प्रचारार्थं कार्यकर्तृणां विचार
धारणा का?

III अन्यसंस्थानां विचारो अस्माकं
धारणा का?

I भाषाविषये उत्पद्यमानानां दोषानां
 विधारे अस्माकं धारणा का ?
 सरलं मातृभाषासमीपस्थं व्यवहारयोग्यं
 संस्कृतं वयं चिन्तितवन्तः प्रथमम्
 यत् सारल्यं तत् सौन्दर्यम् इति
 द्वास्तद्वाणां एव आशिप्रायः ।
 येषां दोषानां उद्घरणं न क्रियते,
 किं तु मया दोषा न कर्तव्यः इति
 धारणास्माकम् ।
 दोषसंमार्जनं क्रमां अनुष्ठिताः ।
 ऋषीणां नियमः अनुकुर्वन्तीयाः ।

अपहार्यं → विरोधः → स्वीकारः ।
 अन्तरङ्गे विरक्तः, बहिस्तु लीनः
 यथा श्रीकृष्णः । न
 जीवनानासात् ।

२३० Overhead projector :

यथुष्ट

अवता	पाठ	पाठित
लेन	कथा	लिखित
अवस्था	उपजायिना	दृष्ट
---	---	---

अवधिः शुभाशयाः प्रेषित

लोकयानसमयसूचीः
आपणकरय पदार्थानां माल्यसूची

अवता	हितवचनं	प्रोत्तम
अवस्था	प्रयत्नाः	कारणोत्तर
---	तथ्य, अनीयार्, प्रत्ययवन्ता	

रिक्तस्थानं स्वयं चिन्तायित्वा
कथां पूरयितुम् ।

प्रथमवाक्य सम्बन्धे द्वितीयवाक्यं लिखन्तु
अद्य मम मित्राणि गृहं आगमिष्यान्ति

सर्वेषु कृत्वेषु कर्तव्येषु सर्वेषु
अधस्तानफलकानि दृष्ट्वा किं करणीयं
किं न करणीयं किमर्थं च इति वदन्तु

धूमपानं निषिद्धम् ॥

क. २०००० २००००० २००००००० —
१. २००० १००००० २००००००० ३०००००००
३००००० ४०००००० ५०००००००

क. २०००० २००००० २०००००००
क. २०००० २००००० २०००००००
क. २०००० २००००० २०००००००
क. २०००० २००००० २०००००००
(क. २०००० २००००० २०००००००)

४.००
सोलि.

प्रथमाविगर्हिः न कारकम् ।
प्रातिपादिकं पदेत्वाभिनि पारि
पमायितुमेव प्र. विभक्तिप्रत्ययः
नक्त तस्य रेवन्त्या विभक्तिप्रत्ययः

अभिभूतवत्य अभिभूतं वक्तुं
सम्बोद्धमप्रथमा अभिपि कारकं
पारिस्ति ।

लेखन्या लिखामि ।
लेखनीयं या ।

प्रयुज्यमाने प्रातिपादिके वक्तुं
कारकशक्तिं विभक्तिप्रत्ययः
प्रकटीकरोति ।

क्रियाजनकत्वशक्तिं
प्रकटीकृतं विभक्तिप्रत्ययाः प्रयुज्यते

क्रियां विना आवप्रकटनं न अवति । तस्या
क्रियायाः सम्बन्धं वक्तुं प्रकट
यितुं विभक्तिप्रत्ययः

કોઈકેલે ઉભાં હોય તો વહેવડે

- ૧) વાલં ગ્રામં ગચ્છતિ ।
- ૨) વાલેન ગ્રામઃ ગમ્યતે ।
- ૩) વાલઃ ગ્રામં ગતઃ ।

કેવડે યાવે વેવડે કેવડે જુવડે વેવડે
ઉભાં જાવડેલેવડે.

- ૧) યાવડે કેવડેલેવડે ઉભાં તો જુવડેલેવડે
  - ૨) — — — — — જુવડેલેવડે વેવડેલેવડે
  - ૩) — — — — — કેવડેલેવડે જુવડેલેવડે
- જાવડેલેવડે.

કર્મ

— — — — —

અપવસન
વેવડેલેવડે

- ૪) વને ઉપવસતિ । વનં ઉપવસતિ ।
- ૫) માસં અધીતે ।

તૃતીય વિમર્શ :

કરણનારકમ્

ક્રિયાં સાધાયેતુ સાધનમ્ કરણ

તથા : ~~સાધન~~ સાધન જાહેડે । — કારકમ્

તથા : સાધન જાહેડે ।

रामेण वाणेन हतो बाली ।

रामः वाणेन बालिनं हतवान् ।

→ रामेण वाणेन हतो बाली ।

रामः वाणेन बालिनं हतवान् ।

रामः वाणेन बालिनं हतवान् ।

रामः वाणेन बालिनं हतवान् ।

रामः

सह योगे लूतोया

करणे लूतोया ।

यत्तुथी विभक्तिः

संतोषेण

रामः विप्राय वां ददति ।

रामः विप्राय वां ददति ।

रामः विप्राय वां ददति ।

रामः

राष्ट्राय प्रीति ।

रामः राष्ट्राय प्रीति ।

रामः राष्ट्राय प्रीति ।

नमस्ते देवदेव = ?
 लोभ देवदेव = ?

बनाना एकदिवस मात्र लवली काँक
 छि. गृह गानवान् सीता रामो नामी पिकति।
 धरुन धरुन गुरुन।
 लानान् धरुन धरुन धरुन धरुन धरुन
 धरुन धरुन धरुन धरुन धरुन
 न धरुन धरुन धरुन धरुन
 छि. बिलम्बेन आगतवता गया।
 प्रकृतः उपविष्टम्।

... इति मन्यो (I think हॉलीवुड)।
 धरुन धरुन धरुन धरुन धरुन
 धरुन धरुन धरुन धरुन धरुन
 इहशा, लाहशा, एलाहशा, वीहशा
 याहशा म धरुन धरुन धरुन
 धरुन धरुन धरुन धरुन धरुन
 इहशा: दीप, लाहशी, वणी, कीहशा
 फुरतकां, याहशा रीतानामा...
 लाहशोन देडेन, ...

एलाहशात्य अन्तात्य...
 धरुन धरुन धरुन धरुन धरुन

संस्कृतः ०२ संस्कृतः १३

गीताम् - हिमालयः ०
संस्कृतो न संस्कृतो न

संस्कृतं संस्कृतं संस्कृतं

Ex. संस्कृतः, ०० संस्कृतः १

अकृत्वा, अपठित्वा ... संस्कृतः

संस्कृतं संस्कृतं संस्कृतं

संस्कृतं संस्कृतं संस्कृतं

~ (संस्कृतं) संस्कृतं संस्कृतः

~ (संस्कृतं) (संस्कृतं) संस्कृतः

~ (संस्कृतं) संस्कृतं संस्कृतः

~ विहाय संस्कृतं संस्कृतः

पुनः पुनः संस्कृतं संस्कृतः

मम अभिप्रायः संस्कृतं संस्कृतः

~ न केवलं, अपि तु - संस्कृतः

संस्कृतः - संस्कृतं संस्कृतं संस्कृतं

संस्कृतं संस्कृतं संस्कृतं

संस्कृतः - संस्कृतं संस्कृतं संस्कृतं

दि. २६/०५/२०२०

दि.
२६
५-२०
योग

संस्कृतप्रगतसंभाषणशिविरः VIII

एकैकं चितं दद्यामि । चितं दद्या
सदृशं संभाषणं प्रत्येकः वदतु ।
(उपधा मण्डल एकैकम्)
संस्कृतवातायाम् (आवाशवातायाम्)
प्रावणम् - नारप्यं मिश्रणम् ॥

1. C. Agent चतुर्थं नृपं उत्तुङ्गः.
नृपं नृपं नृपं नृपं नृपं नृपं नृपं नृपं
नृपं नृपं नृपं नृपं नृपं नृपं नृपं नृपं
नृपं नृपं नृपं नृपं नृपं नृपं नृपं नृपं

Overhead Projector

- 1) एकैकं चितं दद्यामि
  - 2) एकैकं चितं दद्यामि - एकैकं चितं दद्यामि - एकैकं चितं दद्यामि
  - 3) एकैकं चितं दद्यामि - एकैकं चितं दद्यामि - एकैकं चितं दद्यामि
- (Tape-recorded मन्त्रम्)

Copyings = 1000
(in Examples)

Overhead Projector

25.000	20.000	25.000	25.000
25.000	20.000	25.000	25.000
25.000	20.000	25.000	25.000
---	---	---	---

25.000 25.000 25.000 25.000
(25.000 25.000 25.000 25.000)

XEROX COPY

25.000 25.000

25.000 25.000

25.000 25.000 25.000 25.000
(25.000 25.000 25.000 25.000)

{ मया वैद्येन भविष्यम् }
{ अहं वैद्यः भविष्यम् }

अस्माभिः भविष्यम्

25.000 25.000 25.000 25.000

25.000 25.000 25.000 25.000

17-10-68

ಪುಕ್ಕಾಡೆ - ಧಾತುವಿನಿಂದ ಆಗುವ ಗುರುತುಗಳು

ಅಂಶ:-

ಕತಕಿ	180	(ಬಳಸುವುದು)
ಕಮಣಿ	90	(ಅತನೇಪದ)
ಕಿಚ್ಚ	180	(ಬಳಸುವುದು)
ತತ್ರ ಕಮಣಿ	90	(ಅತನೇಪದ)
ಕುನ	180	(ಬಳಸುವುದು)
ತತ್ರ ಕಿರಣಿ	90	(ಅತನೇಪದ)
ಯಕ್ಷಣ	90	(ಅತನೇ)
ತತ್ರ ಕಿರಣಿ	90	(ಅತನೇ)
ಯಜುರ್ದಕ್ಷ	270	(ಪ್ರಕೃತಿ)
ತತ್ರ ಕಮಣಿ	270	(ಅತನೇ)

$$= 1530 \text{ ತ್ರಿಜನಾಂಶಿನಿ}$$

$$\times (\text{ತರಪ್ಪ, ತಮಪ್ಪ, ರೂಪಪ್ಪ})$$

$$3 = 4590$$

ತ್ರಿಜನಾಂಶ ತ್ರಿಜನಾಂಶ:

ಅಂಶ:-

ಪುಕ್ಕಾಡೆ, ಕತಕಿ, ಕಿರಣಿ, ಕಿಚ್ಚ, ಕಿರಣಿ (ತ್ರಿಜನಾಂಶ) ಕತಕಿ (ತ್ರಿಜನಾಂಶ)	= 10
ಕುತ (ತ್ರಿ) ಕುತವಾಣಿ (ತ್ರಿ) ಕುಕ್ಕಾ (ತ್ರಿ)	
ಕಿರಣಿ (ತ್ರಿ) ಕುಮಾಣಿ (ತ್ರಿ)	
ಕಿರಣಿಮಾಣಿ (ತ್ರಿ) ಕಿರಣಿಮಾಣಿ (ತ್ರಿ)	
ಕಿರಣಿಮಾಣಿ (ತ್ರಿ)	= 24

ಕತುಂ, ಕ್ರಿಮಿ, ಕರಣ, ಕ್ರಿಯಾ, ಕೃತೃ,
 ಕೃತಿ, ಕಾಣ, ಕೋಲಿ, ಕೆಳು, ಕೆಳುಂ = 10
 ಕೃತೃ, ಕೃತೃ = 2
 ಕೊಡುತವು, ಕೊಡುತ (3) ಕೊಡುತ = 5
 ಕಾಣ, ಕಾಣ, ಕಾಣತವು, ಕಾಣತವು
 (3) ಕಾಣತವು ಕಾಣತವು (3) = 9
 ಕಾಣತವು (3) ಕಾಣತ, ಕಾಣತ = 5

ಕುಲ ಸ್ವಂತ 17 + ಯಜ್ಞ 15 + ಲಾಂಛ 65
 = 77

65 + 77 = 142

344 ದಕ್ಷಿಣ ಕುಮಾರ, 25: ಸುಪಾಕಾರ
 ಅರ್ಚೆ ಅಯಂಕಾರ, ಅರ್ಚೆ ಸುಮಂಗಿ-
 ಕಾರಂ; ಏನಿ ಸಾಧುಕಾರಿ
 ಕುಮಾರಿ ಸುಕುಲ ಕುಮಾರಿ ರಾಜಕುಲ
 ಅರ್ಚೆ ಅಯಂಕಾರ ಅಯಂಕಾರ ಕುಮಾರಿ
 ಅರ್ಚೆ ಅಯಂಕಾರ ಅಯಂಕಾರ
 ಅಯಂಕಾರ ಕಾರಂಕಾರ = 12

23 - | ಸಂತಿ - |

ಸಂಸ್ಕೃತೇನ ಪಾಠಿಸಂ ಸಂಸ್ಕೃತಾಯ ಪೇವಿಸಂ
ಸಂಸ್ಕೃತೇನ ಪಾಠಿಸಂ ಸಂಸ್ಕೃತಾಯ ಕಿವೇದಿಸಂ

ವಿಕ್ರೇಕ ಪದಮತಿ ನಿಕ್ಷೇಪಾಯ ತತ್ತ್ವಧೀ
ಪ್ರತ್ಯುದಕಂಚಕಂ ಲಕ್ಷ್ಮಣಾಯ ತತ್ತ್ವಧೀ
ಲಕ್ಷ್ಮಣಯಸ್ಸುತಂ ತದಾ ಪ್ರಾಪ್ತಾಯ ತತ್ತ್ವಧೀ

ಶಂತಿತಂ ಪ್ರತಮದಂ ಲಕ್ಷಣಮ ಪೇವಿಸಂ
ಸ್ವೀಕೃತಂ ಪ್ರತಮದಂ ನ ತೃಪ್ತಮ ಪೇವಿಸಂ
ಪರಪ್ರಸಂಗೇ ಪ್ರತಂ ಕಾರಯಮ ಪೇವಿಸಂ

ಸಂಸ್ಕೃತೇನ ಶಂತನಂ ಮೃಗಶೀಲಕನಂ
ಸಂಸ್ಕೃತೇನ ಲೇಖನಂ ಸರ್ವಕಾರ್ಯಾನುಷ್ಠಾನಂ
ಸಂಸ್ಕೃತೇನ ಭಾಷಣಂ ಕರತವರ್ತಮಭಿವೃದ್ಧಿ

೨, ೨ ಜನವರಿ ೧೯೮೮
ಮಹಿಮುರ ಪುರಿ.

अस्तामास तृणं प्रियाद्गृहि
 तृणामास स्मरारे धनुः
 दारामास मुनेश्शिलापि
 नृवरामास स्वयं पादुका
 पुल्लयामास महार्ण वाडपि
 कपयो योधांबभूवुस्तदा .
 पौलस्त्यो मशकांबभूव भगवन्
 त्वं मानुषामासिथ ॥

(इ.स. १०००/५०० ई.पू. १००० ई.पू. १००० ई.पू. १००० ई.पू.)
 (१००० ई.पू. १००० ई.पू. १००० ई.पू. १००० ई.पू.)
 १००० ई.पू. १००० ई.पू. १००० ई.पू. १००० ई.पू.

प्रगत संभाषण वर्ग :- ९

वयं ह्यः अत्र (अतः) एव आस्म
श्च आवा मिष्यामः ।

शास्त्रि - शास्त्रिणी - शास्त्रिणः
शास्त्रेण , शास्त्रेणा -

वयं मन्त्रिणं (साचिवं) अमात्यं
द्रुपं रातवन्तः आस्म ।

— आरम्भतः ~~ॐ~~ पूर्व — —

ध्यानाद्वारं विद्यायां नृणां
 गच्छेत्तु यः सदा (यस्य) तस्मात्
 वेदान्तप्रकाशः यस्मात्कस्मादपि न
 कुतश्चित्

पञ्चदश

वसं दिनम्

पञ्चदश

द्वारं विमोक्ष
विमोक्ष

पञ्चदशद्वारं विमोक्षद्वारं (पञ्चदशद्वारं) आरम्भम्
तस्मिन् विषये जागरूकं भवितव्यम् --।

पञ्चदशद्वारं विमोक्ष (पञ्चदशद्वारं)

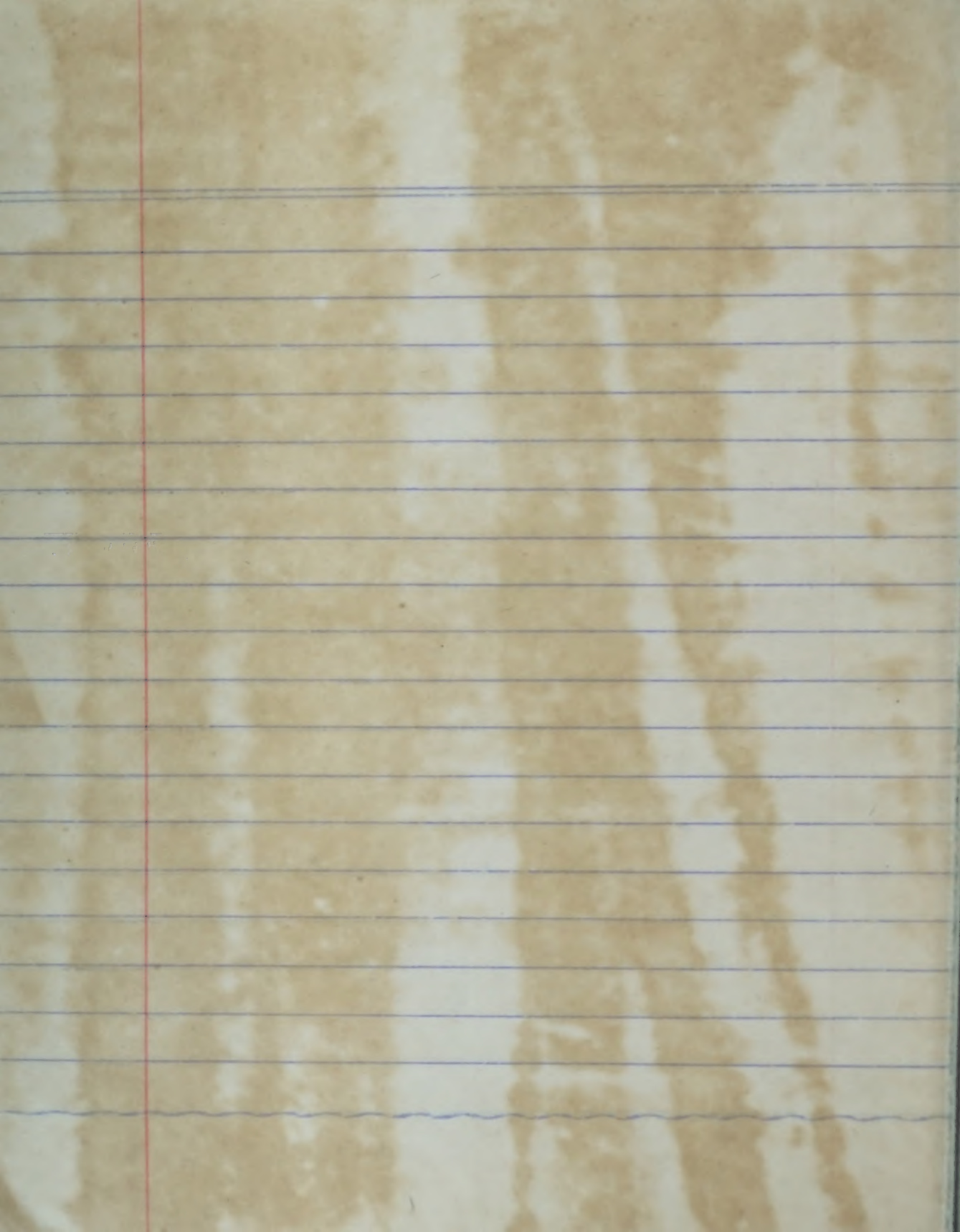
पञ्चदशद्वारं विमोक्ष (पञ्चदशद्वारं)
जातान् जानिष्यमाणान् दोषान् जानातु
भवान्

पञ्चदशद्वारं विमोक्ष (पञ्चदशद्वारं)

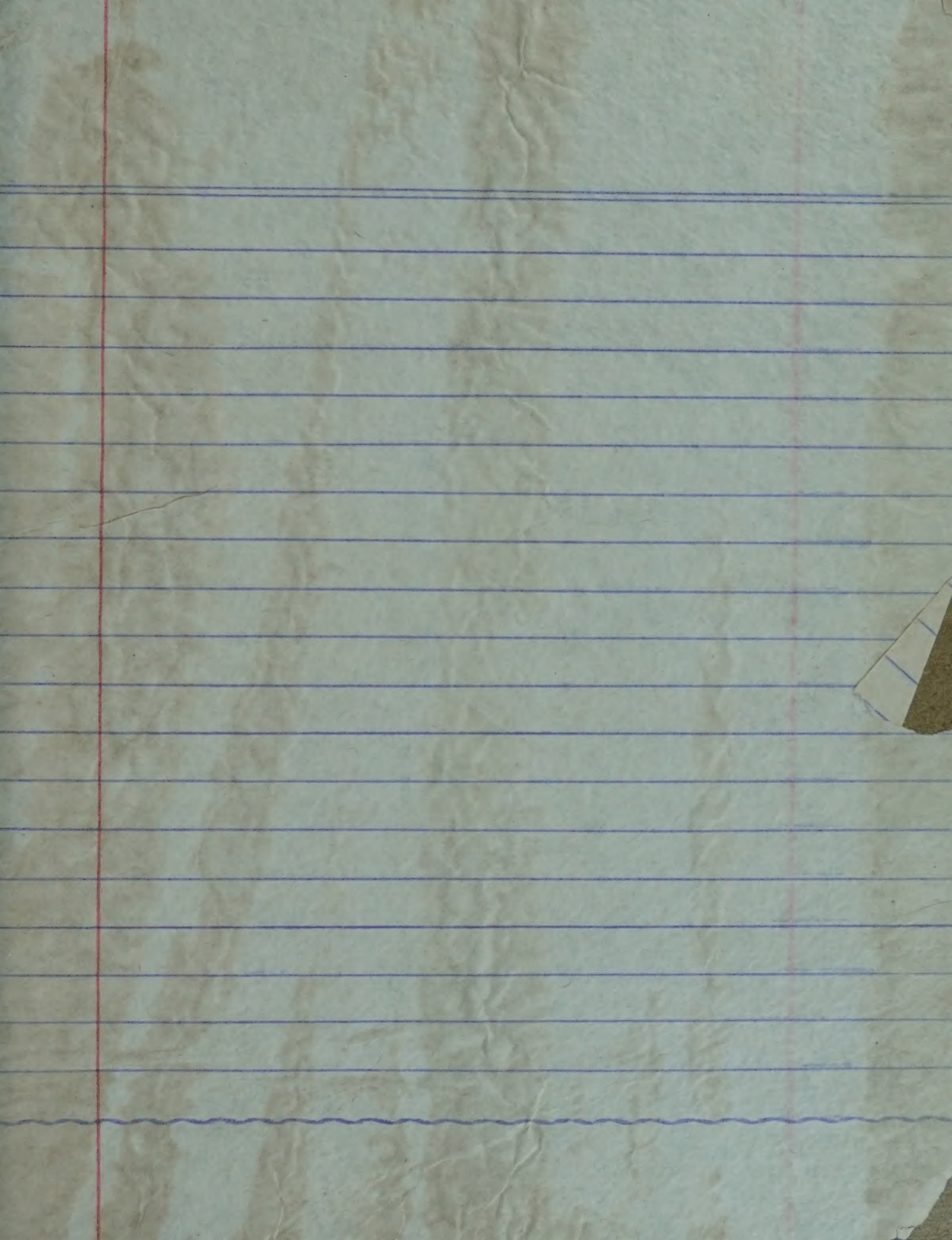
कियन्तं प्रयत्नं कृतवन्तः!

पञ्चदशद्वारं विमोक्ष (पञ्चदशद्वारं) पञ्चदशद्वारं विमोक्ष (पञ्चदशद्वारं)

पञ्चदशद्वारं विमोक्ष (पञ्चदशद्वारं) कियन्ति वा
पञ्चदशद्वारं विमोक्ष (पञ्चदशद्वारं) सन्तु नाम

LEKHAK School Stationery
offers a wide range of quality
products at reasonable prices.

Slates, Chalks, Pens, Pencils, Wax
Crayons, Colour Pencils, Scales,
and Rotoscales.

